

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Quatenus elementa in mixtis ad temperiem redigantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

parentur duæ formæ substantiales, non solum non oppositæ, quales sunt forma mixti, & forma elementi, verum etiam directè oppositæ, & repugnantes: cuiusmodi sunt formæ elementares, ignis v.g. & aquæ.

10.

Eadem minor, quoad secundam eius partem, suadetur: quia si quatuor elementa in mixto re-
perta non penetrantur, sed in partibus materiæ sibi contiguïs reperiuntur; aut in iis ita contiguïs seorsim à quouis alio mixtum consistit: & sic vnum mixtum ab alio essentialiter, & specificè non differt, sed duntaxat quoad magis, & minus; aut præter elementa totum aliquod essentialiter ab elementis specie diuersum, in quouis mixto per partes elementares dispersum est: & cum huiusmodi totum formaliter elementum non sit, sed mixtum: sanè elementa in aliquo mixto formaliter non inerunt. Deinde qui fieri potest, vt elementum ignis piscibus formaliter insit, quin ab aqua vndique circumflua extinguatur? vel vt connaturaliter, & absque violentia extra centrum existat in lapide verbi gratia? Argumenta contraria momentosa non sunt. Ad primum respondeo: primæ qualitates in summo sunt affectiones formarum elementarium: at non in summo, sed infra summum, atque ad temperiem, & æquilibrium redactæ in mixtis reperiuntur. Ad secundum respondeo: quemadmodum homo resoluitur, & desinit in cadauer? cum tamen formaliter cadauere non constet: ita similiter in præsentia &c. Deinde falsum est, cum lignum incenditur, illud in quatuor elementa resolui: fumus enim, etsi aëri affinis sit, ab eo tamen specie distinguitur: haud secus ac exhalatio, quam ligna odorifera fragrant: humor etiam, quem lignum per poros exudat, ab aqua specie differt: haud aliter ac humor ex herbis, & floribus eliquatus ab aqua naturali specie differt; & ob id materia Baptismi esse nequit.

CAPVT III.

Quatenus elementa in mixtis ad temperiem redigantur?

11.

VIdimus, quatuor elementa tantum virtualiter, & quoad eorum principales qualitates in mixtis reperiiri, ad temperiem tamen, & moderationem redacta: cuiusmodi autem temperamentum nihil aliud est, quam ipsæ primæ qualitates in eo gradu, quo se mutuo compari possunt: ita Galenus lib. 1. de vsu partium, & Aristoteles in cap. de qualitate; temperamentum bifariam æquale esse potest; nimirum vel ad pondus, vel ad iustitiam: æqualitas ponderis tunc interuenit, cum in mixto tot gradus caloris, quot frigoris, totque humiditatis, quot siccitatis inexistunt: æqualitas proportionis, siue iustitiæ est, qua quatuor primæ qualitates in gradibus inæqualibus mixto competunt; ita tamen, vt eius naturæ consentaneæ sint, & ad eius functiones deseruiant. Deinde temperamentum æquale ad pondus eiusmodi esse potest, vel in qualitatibus alteratiuis, quales sunt quatuor principales, & ex iis oriundæ; vel in qualitatibus loco motiuis, quales sunt grauitas, & leuitas. Rursus temperamentum æquale ad pondus in

utrisque qualitatibus, vel debitum, vel indebitum esse potest.

Quibus constitutis asserendum est primò, in qualitatibus alteratiuis naturaliter possibile esse temperamentum æquale ad pondus nonnullis mixtis indebitum: (æqualitatem ad iustitiam, quam nemo non admittit, data opera prætermittito.) Assertionem autem positam in hunc modum suadeo: qualitates contrariæ solum vltra mediam intensiorem in gradibus æqualibus se se non compatiuntur: igitur in pluribus mixtis in media intensiõe, vel infra illam ad pondus æquari possunt. Deinde quemadmodum non est transire de loco propinquo ad remotum sine medio: ita similiter non est transire de minus calido verbi gratia ad longè magis calidum sine medio: at medium inter magis calidum, quam frigidum; minusque calidum, quam frigidum, est calidum æquale frigido: ergo nequit aliquod mixtum minus calidum, quam frigidum transire ad magis calidum quam frigidum, vt sæpè sæpius transit, quin prius sit æquè frigidum, ac calidum.

Asserendum secundò est, complura esse mixta, in quibus naturaliter repugnat temperamentum quatuor primarum qualitatium æquale ad pondus: siquidem cor suapte natura calidissimum est; nimirum in quo, velut in camino spiritus vitales elaborantur; cerebrum frigidi diffimum est, vt potè quod cordis calorem temperat: ossa summè sicca sunt, videlicet quæ sua soliditate, ac duntie reliquam corporis molem velut columnæ quadam sustinent: pupilla humida valde est, scilicet vt in eam species visibiles facilius imprimantur: quod si natura has hominis partes ad æquipondium reuocaret, sanè functiones suas exercere non possent, atque adeo naturaliter perirent.

Asserendum tertio est, possibile esse mixtum aliquod in quo grauitas, & leuitas ad pondus æquales sint: primò à paritate æqualitatis ad pondus inter qualitates alteratiuas. Secundò quia in eiusmodi mixto nulla apparet repugnantia. Dices, eiusmodi corpus quocunque loco collocaretur, ibi quiesceret: nec enim sursum ascenderet; aliàs eius leuitas eius grauitatem exuperaret; neque etiam deorsum: aliàs eius grauitas eius leuitati præponderaret: incertæ igitur sedis, nulliusque centri esset, quod tamen repugnat. Verum in primis consequens absurdum non esse ex eo constat, quod pleræque in hoc potius, quam illo tempore existere minimè postulent: cur ergo implicet similis indifferentia in ordine ad locum? Deinde sequela non tenet: namque corpus illud æqualis leuitatis, & grauitatis locum medium inter sursum, ac deorsum velut centrum sibi vendicaret, & inter aërem & aquam, siue in vtriusque confinio quiesceret.

Ita de æqualitate vtrarumque qualitatium

Cardinalis Toletus 2. de generat. qu.

2. Collegium Conimbricense,

ibidem. Marsilius, Saxonia,

& plerique Nominales.

* * *